بستن کمربند می تواند خطر مرگ و میر را در سرنشینان صندلی عقب، ۲۵ تا ۷۵ درصد کاهش دهد.

۷۵درصد تولیدی‌های کوچک تعطیل و نیمه‌تعطیل‌اند

۷۵درصد تولیدی‌های کوچک و متوسط تعطیل یا نیمه‌تعطیل هستند. این موضوع را حمیدرضا فولادگر، رئیس کمیسیون ویژه حمایت از تولید ملی مجلس به فارس گفته و توضیح داده است: «حدود ۵۰درصد از بنگاه‌های صنعتی کوچک و متوسط در رکود به سر می‌برند و یا نیمه‌راکد هستند و واحدهایی که با تمام ظرفیت اسمی کار می‌کنند، کمتر از ۳۰درصد هستند؛ یعنی یک‌سوم بنگاه‌های کشور در رونق و دوسوم به صورت تعطیل و یا نیمه‌تعطیل هستند و یا در رکود کامل به سر می‌برند.»

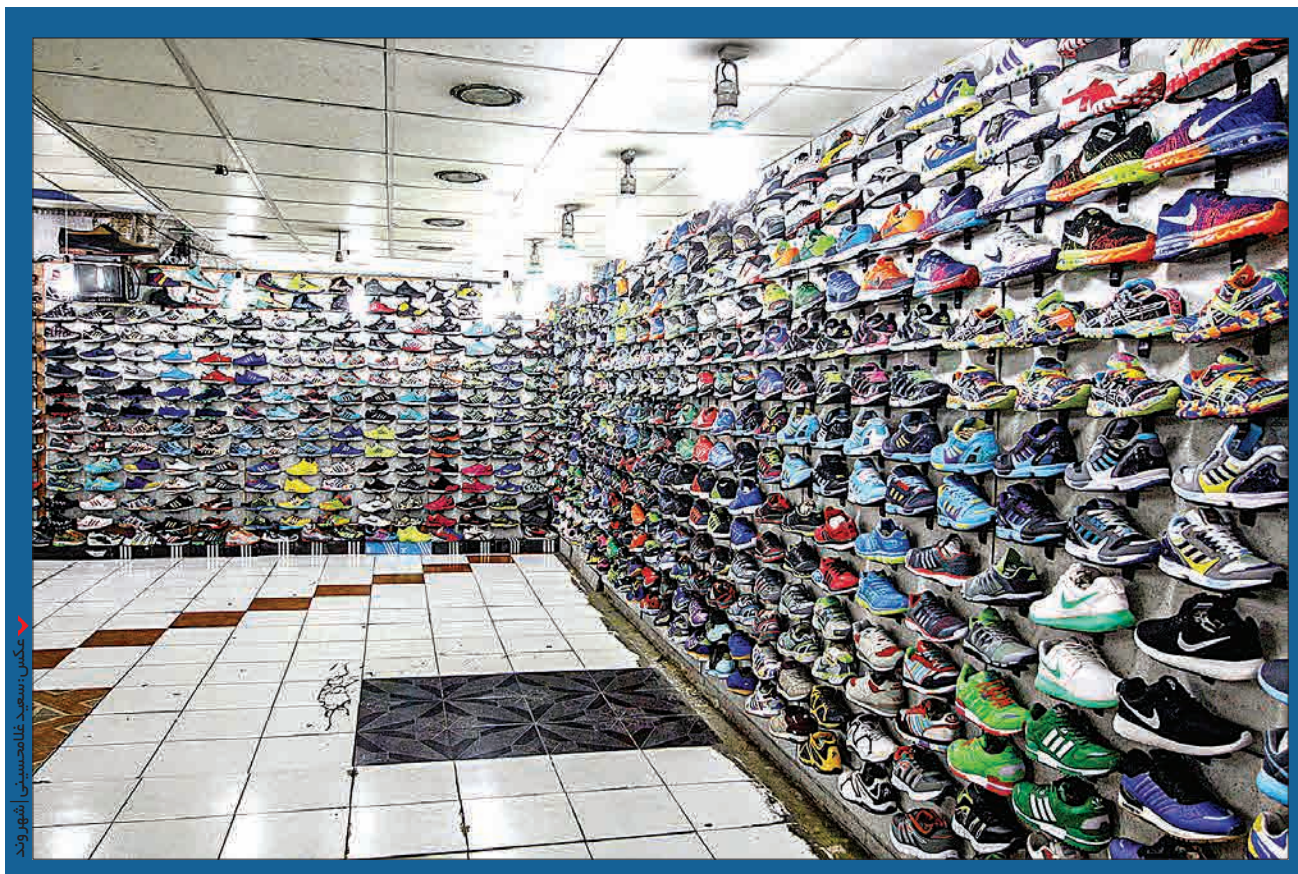

عکس: سعید غلامحسینی | شهروند

تقاضای چینی‌ها برای مغازه‌های قشم و کیش، اماراتی‌ها و عراقی‌ها برای مغازه‌های انزلی و متل قو و ترکیه‌ای‌ها برای مغازه‌های ارس

اشتیاق خارجی‌ها برای مغازه‌دار شدن در ایران

تحریم دوباره بازار ایران را برای چشم بادامی‌ها جذاب کرد

مریم شکرانی | مغازه‌داران خارجی به بازارهای ایران مهاجرت کرده‌اند. چینی‌ها در جای جای قشم مغازه‌داری می‌کنند و در کیش چندین پاساژ تجاری دارند. بعضی بازاریان می‌گویند هندی‌ها هم به صورت تک و توک به چابهار آمده‌اند. ماجرا به همین جا خلاصه نمی‌شود و اماراتی‌ها و عراقی‌ها مغازه‌ها و پاساژهای تجاری متل قو، نوشهر، رویان و عباس آباد را در دست گرفته‌اند و البته گفته می‌شود ترکیه‌ای‌ها، ارمنستانی‌ها و مردم جمهوری آذربایجان هم برای کاسبی و مغازه‌داری به جلفا و ارس و خداآفرین آمده‌اند.

مغازه‌داران و بنگاه‌های املاک این مناطق می‌گویند که تحریم باعث شده که نقل و انتقال پول به کشورهای خارجی دشوار باشد و تاجران ایرانی برای واردات انواع کالا دچار دردسرهای مختلف می‌شوند. در این میان چینی‌ها و اماراتی‌ها ترجیح داده‌اند، به جای این که کالایشان را به صورت غیرمستقیم در بازار ایران بفروشند، در بازارهای مناطق آزاد کیش، قشم و انزلی مغازه اجاره یا با ترفندهایی خریداری کنند و کالایشان را به صورت مستقیم به شهروندان ایرانی بفروشند. البته فعالیت در منطقه آزاد معافیت‌های مالیاتی جذابی دارد و آنها در ازای سودهای گزاف، هیچ مالیاتی به ایرانی‌ها نمی‌پردازند.

مغازه‌های شمال در مشت اعراب

منطقه آزاد انزلی، متل قو، رویان، عباس آباد، نوشهر و بندر انزلی این روزها محل تردد اعراب شده است. اعراب امارات و عراق که مغازه‌های خود را به نام شرکای ایرانی‌شان می‌کنند یا با گرفتن تضامین سفت و سخت از مالکان شمالی، املاک تجاری را در اختیار می‌گیرند. شمالی‌ها می‌گویند اعراب معمولا مغازه‌ها را به نام خویشاوندان یا دوستان جنوبی‌شان می‌کنند و همان‌ها هستند که کالاهایشان را می‌فروشند.

بستکی‌هایی که شلوار جین می‌فروشند یا مردم عوض و گراش که نمایندگی برندهای آدیداس و نایک را می چرخانند. لاری‌ها و لامردی‌ها هم بیشتر هتل‌دار هستند.

البته عراقی‌ها بیشتر املاک تجاری را به نام کردهای ایرانی می‌زنند که نسبت خویشاوندی با مردم سلیمانیه عراق دارند.

با این حال بحث مالکیت خارجی‌ها بر زمین‌های ایرانی روش‌های پیچیده‌ای دارد. براساس قانون اساسی آنها نمی‌توانند در ایران اموال غیرمنقول مانند زمین، مسکن و ملک تجاری داشته باشند اما بازار ایران برای آنها آن‌قدر جذاب و سودآور است که آنها شده با قیمت‌هایی کمی بالاتر مالکان ایرانی را تشویق به معامله می‌کنند.

مهاجرت به شمال در نقطه هشدار

عبدالغفار شجاع، مشاور عالی رئیس سازمان برنامه و بودجه دل پری از مهاجرت گسترده اعراب به مناطق شمالی ایران دارد و آن را نوعی زنگ خطر برای این منطقه می‌داند. او به «شهروند» توضیح می‌دهد: «کشاورزی در شمال ایران غیراقتصادی شده و فروش اراضی باغات و زمین‌های کشاورزی در اولویت روستاییان قرار گرفته است.»

او ادامه می‌دهد: «براساس یک طرح غیرکارشناسی با عنوان طرح «هادی» که به تصویب مجلس رسیده است، روستاهای کوچک می‌توانند تبدیل به شهر شوند و همین مسأله دست روستاییان را باز گذاشته است تا به سادگی مزارع و باغ‌های خود را برای ویلاسازی یا ساخت املاک تجاری واگذار کنند و در این میان اعراب کشورهای امارات و عراق به سراغ روستاییان شمال ایران می‌آیند و زمین آنها را با قیمت‌های نازل می‌خرند و به املاک تجاری تبدیل می‌کنند.»

عراقی‌ها و اماراتی‌ها با چه شیوه‌هایی معامله می‌کنند؟

محمود زعفرانلو که مالک یکی از بزرگترین مشاوران املاک در ایران است، به «شهروند» می‌گوید: «اماراتی‌ها و عراقی‌هایی که املاک تجاری شمال کشور را می‌خرند، معمولا به چند روش عمل می‌کنند. یک روش این است که آنها املاک را به نام فامیل یا دوست ایرانی‌شان می‌خرند.»

او توضیح می‌دهد: «مردم استان‌های جنوبی به‌ویژه هرمزگان، بخش‌هایی از فارس و اهواز خویشاوندان اماراتی یا عراقی دارند و آنها به نام خویشاوندان‌شان در شمال مغازه و املاک تجاری می‌خرند و روش دومی که وجود دارد این است که آنها به صورت مستقیم املاک تجاری را از شمالی‌ها به صورت چند ساله خریداری می‌کنند و چون امکان انتقال سند ندارند، تضامین مالی سنگینی از ایرانی‌ها دریافت می‌کنند.»

زعفرانلو ادامه می‌دهد: «به‌عنوان مثال چک‌های تضمین شده یا سفته و ضمانت نامه بانکی می‌گیرند و معمولا چون ایرانی‌ها عادت ندارند با وکیل سر معاملات خود حاضر شوند، امکان کلاهبرداری از آنها زیاد است.»

قشم جزیره محبوب چینی‌ها

قشم اما جزیره مورد علاقه چینی‌هاست. این جا منطقه آزاد است و معافیت‌های مالیاتی زیادی برای فعالیت‌های اقتصادی دارد. از آن طرف املاک تجاری قشم نسبت به کیش بسیار ارزان‌تر است. شهریار مشیری، رئیس سابق منطقه آزاد قشم به «شهروند» می‌گوید چینی‌های زیادی در قشم مغازه‌دار هستند و اجناس‌شان را به صورت مستقیم به بازار ایران می‌آورند و بدون پرداخت هیچ‌گونه مالیاتی به ایرانی‌ها می‌فروشند.

حالا تحریم باعث شده است که بسیاری از برندها تمایل نداشته باشند که نمایندگی‌هایشان در ایران فعالیت کنند و این یک فرصت طلایی برای چینی‌های کپی کار است. چینی‌هایی که در دوره اول تحریم‌های ایران تلاش می‌کردند نفت را با کالاهای نه چندان مرغوب‌شان تهاتر کنند، حالا از راه دیگری وارد شده‌اند و جنس‌هایشان را به صورت مستقیم در مغازه‌های ایران می‌فروشند.

حمیدرضا مومنی، رئیس فعلی منطقه آزاد قشم اما به «شهروند» می‌گوید که قرار است چینی‌ها

> عبدالغفار شجاع، مشاور عالی رئیس سازمان برنامه و بودجه دل پری از مهاجرت گسترده اعراب به مناطق شمالی ایران دارد و آن را نوعی زنگ خطر برای این منطقه می‌داند. او به «شهروند» توضیح می‌دهد: «کشاورزی در شمال ایران غیراقتصادی شده و فروش اراضی باغات و زمین‌های کشاورزی در اولویت روستاییان قرار گرفته است

سرمایه‌گذاری بزرگی در قشم داشته باشند. آنها قرار است در این جزیره هتل و پایانه‌های صادراتی پوشاک و کیف و کفش ایجاد و حتی گلخانه برای تولید محصولات کشاورزی احداث کنند.

او ادامه می‌دهد: «به‌زودی هیأت‌های چینی برای بررسی این پروژه‌های سرمایه‌گذاری به ایران می‌آیند و با توجه به دستمزد پایین نیروی کار در ایران و ریزش ارزش ریال برای آنها بسیار به‌صرفه است که در جزیره قشم فعالیت اقتصادی کنند و کارخانه‌ها و واحدهای تولیدی‌شان را به این منطقه انتقال دهند.»

چینی‌ها به نام ایرانی‌ها ملک نمی‌خرند

در کیش اما فعالیت چینی‌ها به پاساژ چینی‌ها، مرکز تجاری مروارید و پانیذ خلاصه می‌شود. غلامحسین مظفری، رئیس منطقه آزاد کیش به «شهروند» می‌گوید: «چینی‌های این منطقه زمان زیادی است که در ایران فعالیت می‌کنند و کیش برای چینی‌ها به اندازه قشم جاذبه ندارد.»

او ادامه می‌دهد: «شاید به دلیل هزینه‌های بالاتر زندگی در کیش است که آنها قشم را ترجیح داده‌اند.»

چینی‌ها در ایران چگونه مغازه‌داری می‌کنند؟

آنها معمولا فامیل ایرانی دارند و البته زرنگ‌تر از این حرف‌ها هستند که ملک‌شان را به نام ایرانی‌ها بخرند! بیشتر چینی‌ها در ایران به راحتی و ظرف مدت کوتاهی شرکت ثبت می‌کنند و مغازه را به‌عنوان اموال شرکت‌شان اعلام می‌کنند. آنها اجازه ندارند زمین را به نام خود کنند و تنها می‌توانند مغازه‌ها را به‌عنوان اموال شرکت و در قالب سهام خرید و فروش کنند.

نعمت احمدی، حقوقدان مالی به «شهروند» توضیح می‌دهد: «غیرایرانی‌ها اجازه ندارند اموال غیرمنقول را به نام خود کنند. آنها تنها می‌توانند این مغازه‌ها را در قالب اموال شرکت به صورت سهام خرید و فروش کنند و البته برای ثبت شرکت هم لازم است که شریک ایرانی داشته باشند.»

او ادامه می‌دهد: «شریک ایرانی باید دارای سهم بیشتر یعنی ۵۱درصد و شریک خارجی حداکثر ۴۹درصد سهامدار باشد.»

از برندهای اصل تا مسواک آمریکایی در قشم و کیش

بازاری‌های کیش و قشم در این میان، حرف‌های جالبی دارند. آنها می‌گویند چینی‌ها اجناس درجه سه و بی‌کیفیتشان را به ایران می‌آورند و البته با سودهای گزاف می‌فروشند.

آنها توضیح می‌دهند شما به ندرت در مراکز خرید چینی‌ها با جنس‌هایی ارزان‌تر از مغازه‌هایی با مالک ایرانی مواجه می‌شوید.

البته اگر برندباز باشید، از مغازه‌هایی با مالک چینی و اماراتی راحت‌تر می‌توانید برند مورد نظرتان را پیدا کنید. بازاری‌های این مناطق می‌گویند شما در بازار می‌توانید برندهای اصل پوشاک و عطر را پیدا کنید و حتی برندهای آمریکایی را!

آنها می‌گویند در قشم و کیش مسواک‌های آمریکایی هم وجود دارد و البته برندهای اصل را بیشتر اماراتی‌ها می‌فروشند که از خودشان تولید آن چنانی ندارند، اما چینی‌ها تلاش می‌کنند که به هر روش شده است جنس‌های تولید خودشان را به شما قالب کنند حتی به اسم برند اصل!

در جلفا و خداآفرین خارجی‌ها خریدار شده‌اند

در منطقه آزاد ارس یا جلفا و خداآفرین هم ترکیه‌ای‌ها و مردم جمهوری آذربایجان و حتی ارمنستانی‌ها آمده‌اند. ترکیه‌ای‌ها بیشتر برای فروش کالایشان به ایران می‌آیند، اما ارمنستانی‌ها و مردم جمهوری آذربایجان بیشتر برای خرید کالاهای ایرانی می‌آیند. ارزش پول ایران در برابر دلار تقریبا به یک سوم گذشته رسیده و همین مسأله پول ارمنستان و آذربایجان را تقویت کرده است.

چرا بازار ایران برای خارجی‌ها جذاب شده است؟

برای این‌که متوجه شوید بازار ایران تا چه اندازه برای خارجی‌ها جذاب است، بد نیست که بدانید چیزی حدود نیمی از کالاهای بازار ایران از امارات و چین وارد می‌شود. ایران هرسال به‌طور میانگین چیزی حدود ۵۰میلیارد دلار واردات کالا انجام می‌دهد که تقریبا ۲۰ تا ۲۵میلیارد دلار آن از دو کشور چین و امارات انجام می‌شود. براساس آمار گمرک چین در صدر کشورهای صادرکننده کالا به ایران است و سالانه چیزی حدود ۱۳ تا ۱۵میلیارد دلار کالا به کشور ما می‌فرستد. از آن سمت امارات هم سالانه حدود ۱۰ تا ۱۲میلیارد دلار صادرات کالا به ایران انجام می‌دهد.

و البته نظارت بر بازار ایران هم تعریف چندانی ندارد. مجتبی صفایی، سخنگوی اتاق اصناف ایران گفته است در بازار ایران که بیشتر از ۳میلیون مغازه فعالیت می‌کنند تنها ۲هزار نفر بازرس وجود دارد.

البته علی فاضلی، رئیس پیشین اتاق اصناف هم گفته بود که این بازرسان حقوق و دستمزد کافی ندارند و به همین دلیل احتمال تخلف آنها بالا می‌رود.

البته جالب است که بدانید میزان جرایم گرانفروشی در ایران ارقام بسیار ناچیزی است و معمولا بین ۱۰۰هزار تا ۱۰میلیون تومان آن هم برای تخلف‌های چندمیلیارد تومانی است.

محسن نریمانی، رئیس منطقه آزاد ارس به «شهروند» می‌گوید در منطقه آزاد ارس صادرات کالاهای ایرانی ارزش پیدا کرده و جالب است که بدانید ۱۷ واردکننده ایرانی که در منطقه آزاد ارس مستقر بوده‌اند حالا تبدیل به تولیدکننده شده‌اند، زیرا مردم این کشورها تقاضای بالایی برای خرید کالای ایرانی دارند و برای خریدهایشان به ایران می‌آیند.

همین مسأله موجب شده است که برخی از شهروندان این کشورها فروشگاه‌هایی در نوار شمال غربی ایران اجاره کنند و کالاهای ایرانی را با سود خوب به هموطنانشان بفروشند.

کاهش واردات کالا در سال ۹۷

۲۱ درصد

واردات ایران در سال ۹۷ چیزی حدود ۲۱درصد کاهش داشته است. این موضوع را سعید زرندی، معاون وزیر صنعت، اعلام کرده است. تحریم، مشکلات نقل‌وانتقال پول و ریزش ارزش ریال از جمله عوامل کاهش واردات ایران در سال گذشته بود. براساس آمار گمرک در سال ۹۷ تنها چیزی حدود ۴۲میلیارد دلار کالا وارد شده است.

پول نفت صرف خرید کالاهای چینی می‌شود

۲۵ درصد

بازار ایران سال گذشته حدود ۱۰میلیارد دلار کالا از چین خرید. میانگین فروش نفت ایران در سال‌هایی که تحریم نبوده است، چیزی حدود ۴۰ تا ۴۵میلیارد دلار است. تصور کنید که چیزی حدود یک‌چهارم یا ۲۵درصد پول نفت ایران برای واردات از چین صرف می‌شود. در شرایط تحریم که میزان فروش نفت ایران نامشخص است، واردات ۱۰میلیارد دلاری از چین احتمالا سهم بسیار بزرگی از پول نفت را به خود اختصاص داده است.

کالا از امارات وارد شد

۶ میلیارد دلار

امارات دومین کشور صادرکننده کالا به ایران است که البته سال گذشته چیزی حدود نصف سال‌های پیش به ایران کالا فرستاده است. براساس آمار گمرک در سال ۹۷ امارات حدود ۶میلیارد دلار کالا روانه بازارهای ایران کرده است که البته در سال‌های گذشته این رقم حدود دو برابر بوده است. جالب است که بدانید امارات تقریبا همین میزان کالا در سال ۹۷ از ایران خریداری کرده است. باید بگوییم که ریزش ارزش ریال صادرات را برای بسیاری از صادرکننده‌های ایرانی به‌صرفه کرده است.